

שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפן

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

הדלקת הנרות: 21.17 פלג המנחה: 19.57

מוצאי ש"ק: 22.43 ר"ת: 22.49

21 MEI 2021

Nr 1428

דף היומי יומא מ'

נח לשמור על קדושת הגליון

קריאת שמע ליל ש"ק נשא משעה 22.28
*
סוף זמן ק"ש ש"ק נשא בבוקר
מג"א: 9.04/8.21 - גר"א: 9.40

שעות הקבלה
של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)
*
קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

לשכת הוראה
שע"י הבד"ץ דקהלתנו
שירות חדש
כל יום משעה 11.15 עד 12.15
אפשר להתקשר עבור שאלות
בעניני כשרות
בטלפון: 03.232.00.21

רבונו של עולם כתוב בתורתך (דברים י"ז) אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד, והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב ישא ה' פניו אליך, אמר להם וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה (דברים ח, י) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך, והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה (ברכות כ.ב).
וצריך להבין, מה ענין הדקדוק לברך על כזית לנשיאות פנים?

יש לבאר דהנה הנותן מתנה מועטת לחבירו אין הדבר נחשב בעיני המקבל, אבל אם קבל מתנה מהמלך אפילו מתנה מועטת חשובה. לעומת זאת גם להיפך המלך לא חסר לו מאומה, ואדם פשוט אף אם נותן מתנה מועטת כדי לגלות חיבתו למלך, הדבר חשוב בעיני המלך.

לכן כאשר אדם אין לו אלא כזית לאכול והוא מברך עליה, מגלה דעתו שהוא מכיר שפיתו מתנה מאת המלך הוא וחשוב הוא בעיניו, אם כן הקב"ה מתנהג עמו מדה כנגד מדה, וגם הוא נושא לו פנים ומחשיב כל מעשה טוב אף אינה בשלמות, כיון שעושה זאת מחמת חבת המלך. (קול שמחה)

לחן או הקהלה

שבת פ' נשא, י"א סיון.
הדלקת הנרות: 21.17 (פלג המנחה: 19.57 - פלג ב: 20.54).

מפסירין "וייה איש אחד" (שופטים יג) עד "ובין אשתאול". אומרים אב הרחמים (יש שאין אומרים). במנחה אין אומרים צדקתך, אבות פרק א'.

מוצאי שבת: 22.43 (לשיטת ר"ת: 22.49)
סוף זמן קידוש לבנה: ליל ד' בהעלתך, אור לט"ו סיון, כל הלילה.

שבת פ' בהעלתך, י"ח סיון.
הדלקת הנרות: 21.26 (פלג המנחה: 20.04 - פלג ב: 21.01)

השיעור
בפרקי אבות
ע"י מרן הרב שליט"א
בקהלה
1 → 8 → 03.233.55.67

יברכך ה' וישמרך וגו' (ו,כד)
וישמרך - מן המזיקין (רש"י).

הנה ידוע, כל זמן שאדם לא חטא, ניכר בפניו צלם אלקים, ואין בכח שום נברא להזיקו. ורק אם ח"ו חוטא, אז יכולין המזיקין לשלוט ולהרע לו. והנה אמרו חז"ל (שבת קיח, ב) כל השומר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלץ לו. וזו הכונה שאינו דומה מאור פניו של אדם בחול למאור פניו בשבת (ב"ר פ"א ב), שכיון שנמחלץ עונותיו ממילא חוזר אליו הצלם אלקים.

זהו שיש לפרש "יברכך ד' וישמרך" מן המזיקין, על ידי ש"יאר ד' פניו אליך" בצלם אלקים, ואם ח"ו תחטא, אז "וישם לך שלום" - שבת דאיברי שלום (זהר קרח קעו, ב), ועל ידי השבת יוחזר לך הארת פנים. (תפארת בנים)

יברכך וכו' יאר וכו' וישם לך שלום (ו,כד-כו)
איתא במדרש: ישמרך מן החטא, ויחונך בתורה, וברכת השלום היא כוללת כל הברכות כולם.

וקשה מאחר וברכת השלום כוללת את כל הברכות, מדוע צריך לב' הברכות הקודמות של ישמרך ושל יחונך?

יש לתרץ שפעמים מרוב טובה וברכה עלול האדם לחטוא כדרך שנאמר "וישמך ישורון ויבעט", לכן לא רצה הקב"ה לברך רק בברכת השלום שמא מרוב טובה יחטא, אלא הקדים לזה ברכה של שמירה מהחטא וברכה לתורה, וב' ברכות הללו ישמרו על האדם שלא יחטא ע"י כל הטוב של ברכת השלום. ונראה לפרש עפ"י מה שאמר דוד המלך ע"ה בתהילים "אשמעה מה ידבר הא-ל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה" (פס, ט), שנתכוין לרמז את הפירוש הנזכר והכי קאמר, "אשמעה מה ידבר הא-ל ה'", רצה לומר שהוקשה לו לדוד מדוע דבר ה' את הברכות של "ישמרך" ושל "יחונך", הלא "כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו", הרי דבר ה' שלום, ר"ל ברכת שלום שכלולים בה כל הברכות כולם, ומדוע הוצרך הקב"ה לברך את ב' הברכות הראשונות. ולזה משיב דוד "ואל ישובו לכסלה", ר"ל שבדוקא ברכם בזה מפני שאם יברכם רק בברכת השלום אזי מרוב טובה ישובו לכסלה, לכן הקדים לברכם את ב' הברכות שישמרו מן החטא ויעסקו בתורה אפילו שיתברכו בכל הברכות.

(מהר"ם בנעט)

ישא ה' פניו אליך (ו,כו)
אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא,

לפניו יקריב

איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל (ה,יב)
מה כתיב למעלה מן הענין, ואיש את קדשיו לו יהיו, אם אתה מעכב מתנות הכהן, חייך שתצטרך לבוא אצלו להביא לו את הסוטה (רש"י).

ויש להבין מה מדה כנגד מדה יש בכך, שהמעכב מעשרותיו סופו שתהיה אשתו סוטה?

ואפשר לפרש בדרך רמז, שהנה האשה היא מעשר של הבעל, שהרי חוה נבראה מהצלע של אדם הראשון, ויצלע' עולה בגימטריא מאה ותשעים. ו'חווה' עולה בגימטריא תשע עשרה. נמצא שחווה היא מעשר של צלע, דהיינו תשע עשרה מתוך מאה ותשעים, הרי שהאשה היא מעשר של בעלה. והשתא אתי שפיר דאיש אשר מעכב מעשרותיו מלינתם לכהן סופו שיצטרך להביא לכהן מעשר ממנו, והיינו אשתו שסטתה, שהיא מעשר שלו. (תהילה לדוד)

ואם לא נטמאה האשה וטהרה הוא ונקתה ונזרעה זרע (ה,כח)

צריך להבין, הרי אשה זו אף אם לא חטאה בפועל ממש, אבל בכל זאת נסתרה עם איש זר ולא התנהגה בדרך הצניעות, מדוע מגיע לה שכר זה של "ונקתה ונזרעה זרע"?

ונראה על פי מה שכתבו המפרשים הטעם מדוע מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה ומחשבה טובה כן מצרפה למעשה, כי האדם קרוץ מחומר וטבעו מגושם, לכן בטבעו נוטה הוא יותר לחטא כיון שיצרו תוקפו, לכן כאשר בסופו של דבר כבש את יצרו והתגבר ולא חטא, אין החטא נחשב לו. לעומת זאת כאשר חשב לעשות מצוה אך יצרו התגבר עליו ולא קיימה, מחשבתו מצטרפת למעשה, כי באמת רצה לעשות המצוה, אך טבעו המגושם התגבר עליו. וכן הדבר בעניננו, אשה זו מאחר שנסתרה כבר היתה קרובה לחטא, ואם בסופו של דבר התגברה על יצרה ולא חטאה, מגיע לה שכר גדול. (דברי שאול)

ולבני קהת לא נתן כי עבדת הקדש עליהם בכתף ישאו (ט,ז)
הגאון בעל מאיר נתיבים זצ"ל נסע בעגלה למעין שבקצה עירו אוסטראה לשאוב מים שלנו למצות מצוה, ובדרך פגש את הרה"ק רבי ייבי זצ"ל מאוסטראה, שהלך ברגליו ונשא כד בידו לשאוב גם כן מים למצות, וקרא לו המאיר נתיבים לעלות על העגלה וליסע עמו, אמר לו רבי ייבי: מצוה חשובה כזו לשאוב מים לצורך ליל התקדש חג, אין רצוני למסור אותה לסוסים. וכששמע זאת המאיר נתיבים, ירד תיכף מן העגלה, והלך ברגליו עם רבי ייבי להמעין. ובזה יובן מאמר הכתוב "ולבני קהת לא נתן כי עבדת הקדש עליהם בכתף ישאו", דכיון שנשאו כלים המקודשים ביותר, לא רצו למסור המצוה להבקר והעגלה.
(בית צדיקים יעמוד - באבוב, ח"ב עמ' קיח)

א יויק ווארט

יברכך וגו' יאר וגו' ישא וגו' (ו,כד-כו)

די דריי ברכות פון ברכת כהנים פאנגען אלע אן מיט דעם אות "יוד".
דער חלק פון דעם אות וואס מען הערט (נגלה), "י", האט די זעלבע גימטריא ווי דעם חלק וואס מען הערט נישט (נסתר), "וד".
דאס ווייזט אז די ברכות פון ברכת כהנים האבען א דאפעלטע ווירקונג, אויף גשמיות וואס מען קען זעהן (נגלה), און אויף רוחניות וואס מען קען נישט זעהן (נסתר). (כלי יקר)

אין גאנץ אונזערע זיינען אפשר געווען א צוויי געווענליכער - ממילא האט מען געמוזט זיצן און לערנען. יעדן אינדפרי 4 א זייגער, איז געקומען דער וועקער (א בחור וואס זיין פליכט איז געווען צו גיין פון הויז צו הויז אויפצוועקען די בחורים), און מיט זיין געוויינליכען ניגון געזונגען: "בחור, שטיי אויף לעבודת הבורא, צו לערנען תורה". א שעה שפעטער איז דער משגיח דורכגעגאנגען אלע הייזער אומבאמערקט ערהייט און נאכגעקוקט אויב אלע זיינען אויפגעשטאנען און לערנען, און האט דערנאך איבערגעגעבן דעם רבי'ן אלץ, וואס ער האט געזען. אויב איינער איז געפונען געווארן פון משגיח פיר מאל שלאפנדיק, איז ער אהיימגעשיקט געווארן פון דער ישיבה.

גודל יראתו

סיפר לי הרה"ח ר' יוסף שלמה ברייער ז"ל, סיפר לי הרב כ"ץ ז"ל (אחי הגה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ מסארדעזעל זצ"ל) שהיה תלמידו של הגאון מאונסדארף זצ"ל, שכשרצו בני עירו לקבל אותו בתור רב ואב"ד, אמרו לו שיקבל התרת הוראה מרבו הנ"ל. כשבא אל רבו אמר לו רבו שבדרך כלל אינו נותן התרת הוראה, אבל היות שבני עירו רוצים דוקא שיקבל ממנו התרת הוראה יתן לו, ובחן אותו, וביום שרצה ליתן לו ההתרה התענה, וכשנתן לו ההתרה בכה ואמר לו, אם יפסקו שאלה ויכשל ח"ו, האחריות מוטלת עליו. (שיח זקנים ח"ה, עמ' שמה)

שפלות הרוח

הגה"צ רבי יהושע בוקסבוים זצ"ל הי"ד אבד"ק גאלאנטא, תלמיד מרן זצ"ל כותב:
מה שעשה רבינו גמילות חסד לנפשות בני ישראל להכניסם תחת כנפי השכינה ללמדם תורה להרביץ טהרה ויראה בישראל אחשוב למותר לתאר ולצייר, הלא מודעת זאת לבית ישראל כי הלא נתפשטו תלמידי הרבים ה' עליהם יחי בארבע כנפות הארץ, אך אינו דומה שמיעה לראיה שראינו שעשה זאת במסירת נפש בעתים שהיו לו חולשות גדולות ויסורין כי רוב ימינו היה בעל יסורין וחלאים שונות ר"ל, וכמה פעמים אמר שהרגיש שלימוד תורה ברבים הביא לו רפואה.

ועם וצוץ חולשתו לא נסע למרחצאות שלא לבטל לימוד תורה עם התלמידים, רק לעת זקנתו שהיה חולה חולי כבד ל"ע נסע למרחץ קרעניץ, וזכיתי אז לבקרו בהיכלו קודש. ודרכו היה שתלמידו ידידנו מו"ר אברהם הערשקאוויטש נ"י לקח שני ספרים גמרא ועוד ספר אחד שישב רבינו בתוך היער ללמוד שיעורו. ופעם אחת היה הספר 'שם הגדולים' ועיין בו, ולמחר אמר שאל יקח הספר הלז, כי עתה חלוש הוא, וכאשר עיין בספר הנ"ל בגדולת רבותינו הגדולים ז"ל היה לו חולשת הלב מאד מפני הבושה מגדולת ערכם ושפל ערכו. כך אמר ז"ל בשפלות רוחו וענות צדקו. (תולדות שמואל, דברים נאים)

והשיב לב בנימ

סיפר כ"ק אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א: הרה"ק רבי יהודה'לע מדיקוב זיע"א דבר בהתפעלות גדולה מהגה"ק מאונסדארף זיע"א (וראה זה פלא ששניהם נפטרו באותו יום בשנה, י"א סיון). ואמר, שהוא היה מתקן נפשות ישראל ומחזירים בתשובה במדה כזו שלא ראו כמעט בדור האחרון. "מאדערענע בחורים מענעווערזיטעט' (המשך בעמוד ג)

רבי שמואל ראזענבערג זצ"ל

אבדק"ק אונסדארף - י"א סיון תרע"ט

והוא נקרא דחקות, אספר לכם איך יגעתי ולמדתי מתוך דחקות וצער בימי טל ילדותי עת למדתי אצל רבי הגאון בעל כתב סופר. הנה אבי ז"ל הי' רב בטיסא-פירעד ולא הי' סיפק בידו להחזיקני כפי צרכי ולא קבלתי ממנו רק שכר דירה בלבד, וכל משך השבוע לא הלכתי לאכול אצל שום בעה"ב רק אכלתי פת חריבה עם מלח וכוס מלא "מים", גם לא ידעתי מה זה פת שחורית או סעודת צהרים, וערבתי, רק בכל יום מייד אחר תפלת שחרית בתורת ה' חפצי ולמדתי והגייתי בלי הפסק עד שהשגתי חלישות הלב ורעב ביותר, אז הפסקתי ואכלתי רק פת חריבה עם מלח, וזאת הי' פעם בשעה י"א י"ב או גם בשעה ב' אחר צהרים, ולסעודת ערב כמו בחצי הלילה נהגתי ג"כ כבסעודה הנ"ל, ובכל זאת למדתי בחשקות גדול רוב הלילה, ובכל יום ה' הייתי שרוי בתענית ולילה שלאחריו הוא ליל ששי הייתי נייער כל הלילה, ולא בא שינה לעיני גם כל יום הששי ולמדתי עד סמוך להכנסת כלה ורק בליל ש"ק אכלתי לשובע נפשי אצל בעה"ב אחד, ומיד אחר הסעודה מוכן שהייתי כבר עיף ויגע ישנתי אז ינוח לי, וסיים במאמרו עס האט מיר ב"ה קיינמאהל נישט געשאדעט.

גם סיפר שבחג הסוכות היו עושים בפרעסבורג איזה שכנים סוכה של שותפות ואכלו שם זה אחר זה, ומרן ז"ל המתין עד שגמרו כולם סעודתם (בכדי להעלים מהם מהי אכילתו) וקידש הוא בעצמו ולא הי' בידו לסעודת החג רק זעממל, ואמר בדרך בדיחותא שהי' לו גם "מיליכגעס" צו דען זעממל, דהיינו "אין מיליכגעס מעססער". וכך הי' גדול חביבת התורה אצלו כי לא הרגיש שום צער ועגמת נפש ע"י שחסר לו צרכי הגשמיות והי' שמח בחלקו ובגורלו.

(תולדות שמואל, יוגדל שמואל' אות ה)

יגיעת התורה

הרה"ק רבי סיני מזמיגראד זצ"ל מביא:
הרב מאונסדארף (הגה"צ רבי שמואל ראזענבערג זצ"ל) היה אומר, שעיקר הלימוד הוא היגיעה, וכאשר ראה בחור שהיה מעיין הרבה בספרים שנקל לעיין בהם, לא היה לו קורת רוח ממנו, ואמר שהוא ענין תאוה בעלמא, היום אוהב לעיין בזה ולמחר יעיין בספרי חיצונים, רק העיקר הוא לימוד התורה ע"י יגיעה, ובזה משבר היצה"ר.
ואמר רמז על זה "כל תורה שאין עמה מלאכה" (אבות פ"ב מ"ב), היינו שאין עושה מלאכה ועבודה בשעת לימודו, "סופה בטלה".

(חמדה גנוזה ח"ב, עמ' קצח)

שכרו בהפסדו

הגה"ק רבי שמואל ראזענבערג גאב"ד אונסדארף זצוק"ל היה רגיל לומר לתלמידיו בפתחת הזמן: אני הרי למדתי כמה וכמה פעמים מסכתות אלו הנלמדות בישיבה, וכבר כמה וכמה עיונים עיינתי בסוגיות אלו, אלא מאי, אשוב ללמדכם כדי להביאכם לחיי העולם הבא, בשביל שתבואו לתכלית, כי עבורי הייתי יכול לעסוק בקדשים וטהרות, ללמוד חכמת הנסתר וכו', ע"כ זאת אבקש, הטיבו עמי ללמוד כראוי כדי שלא אבטל מדברי תורה ויצאתי נפסד...

(מפי ספרים וסופרים ח"א, עמ' נט)

מעורר השחר

סיפר הגאון רבי ישראל טויסיג ממאטרסדורף זצ"ל: מורי רבי מאונסדורף זיע"א היה מקפיד בתלמידיו מאד על שעת קימתם בשעה ארבע, והיה אומר מה טעם יש בתפילה הסמוכה למטה, אבל אם יקום אדם משנתו וילמד כמה שעות, יש טעם בתפלתו.
וכה מתואר בספר "טויזענט יאר אידיש לעבן אין אונגארן":

"אונזדארף איז געווען בארימט מיט איר פלייסיקסטער ישיבה אין לאנד. ס'איז דארט ניט געווען וואו צו גיין און וואו צו פטר'ן דער צייט -

מתולדותיו

הגאון הצדיק רבי שמואל ראזענבערג זצ"ל אבדק"ק אונסדארף נולד בשנת תר"ב לאביו הג"ר ישראל יונה צבי זצ"ל אב"ד טיסא-פירעד. למד אצל הגאון רבי אפרים טשאבא זצ"ל ואצל הגאון ה"כתב סופר" זצ"ל. בשנת תרכ"ט נכתר לאב"ד טשאבא, ובשנת תרמ"ג לאב"ד אונסדארף. נתפרסם לגאון וצדיק, והרביץ תורה למאות תלמידים. נפטר לגנזי מרומים ביום י"א סיון תרע"ט. חיבר ספר "באר שמואל".

זרכה של תורה

הג"ר שמואל חיים דייטש זצ"ל ממונקאטש, תלמיד מרן זצ"ל כותב:
זכיתי לשמוע ממנו פעם אחת ביום פורים אשר בו הי' בדיחא דענתא טובא במסיבת תלמידים כשתילי זיתים סביב לשלחנו - אשר בחורף הלז היו חונים תחת דגלו ערך מאתים וחמשים בחורים, ולמדו בהתמדה מרובה ושקידה נפלאה, ועוד לא הי' בית מזון לבחורים ורוב אכילתם הי' לחם עם חלב, ואם דל הי' ואין ידו משגת גם עבור מעט חלב, אז ימתקו המים שם לו צוקער בתוך המים ללפת בו את הפת, ובכל זאת לא הי' בטלים מעבודת ה' ומלימוד תורה, וכל הנסיונות (הבחינות) תמידין כסדרן עלו כהוגן - ואז ביום הפורים באמצע הסעודה פתח רבינו ז"ל פיו הטהור בחכמה ואמר:
אתם חושבים כי עמלכם בתורה ליגיעה נחשב

בין שני צור וצור

י"א סיון

תרע"ט: רבי שמואל [ב"ר ישראל יונה צבי] ראזענבערג - אב"ד אונסדארף - באר שמואל
תש"ד: הקדוש רבי מרדכי [ב"ר יהושע] בריסק - אב"ד טאשנאד - מהר"ם בריסק
תש"ד: הקדוש רבי שלמה זלמן [ב"ר יעקב] עהרנרייך - אב"ד שאמלוי - אבן שלמה
תשמ"ט: רבי יהודה [ב"ר אלטר יחזקאל אליהו] הורוויץ מדיקוב
תשמ"ט: רבי יצחק יעקב [ב"ר יוסף יהודה] ווייס - גאב"ד ירושלים - מנחת יצחק

י"ב סיון

תק"נ: רבי דוד [ב"ר יעקב] פארדו - שושנים לדוד
תקנ"ד: רבי מנחם מענדיל [ב"ר צבי] מבאר - תלמיד הבעש"ט
תרס"ה: רבי חיים ישראל [ב"ר דוד] מפילאוו
תשמ"א: רבי אברהם [ב"ר נח] וויינבערג - האדמו"ר מסלאנים - ברכת אברהם

י"ג סיון

תל"ח: רבי אפרים [ב"ר יעקב] הכהן מוילנא - שער אפרים
תרע"ב: רבי שרגא יאיר [ב"ר נתן דוד] מבייאלאברזיג - ארון עדות
תש"א: רבי יעקב מאיר [ב"ר בצלאל] בידערמאן - גאב"ד וואראש
תש"ד: הקדוש רבי יצחק אייזיק [ב"ר יוסף מאיר] ווייס מספינקא - חקל יצחק

י"ד סיון

תקפ"א: רבי חיים [ב"ר יצחק] מוואלאזין - נפש החיים

ט"ו סיון

תשע"א: רבי יצחק דוב [ב"ר משה אריה] קאפפעלמאן - ראש ישיבת קאפעללען ולוצען

ט"ז סיון

תרכ"ח: רבי מרדכי מנחם מענדל [ב"ר ישראל יצחק] - האדמו"ר מווארקא
תש"ד: הקדוש רבי שלום אליעזר [ב"ר חיים] מראצפערט

י"ז סיון

תרל"ב: רבי אהרן [ב"ר אשר] מקארלין - בית אהרן
תרע"ג: רבי צבי הערש [ב"ר אריה לייב] ברודיא מקעלם
תש"ד: רבי משה [ב"ר יוסף צבי] פארהאנד ממאקאווא - אהל משה

יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך (פ"א מ"ה)

מלבד שהיה המהרש"א גאון וקדוש, היה גם בעל רוח נדיבה, פזר נתן לאביונים, מכניס אורחים, וביתו פתוח לרוחה מקום ללין לכל דל ואביון העובר ושם על פתח ביתו (בית חומה). על אבן המשקוף העליון היה כתוב וחוקק באותיות בולטות הפסוק (איוב לא, לב): "בחוץ לא ילין גר, דלתי לארח אפתח". ואני הכותב בילדותי קראתי כמה פעמים את הפסוק הזה מעל אבן המשקוף. בשנת תרמ"ט נשרפה עירנו כולה כליל, ונהרס גם הבית חומה של המהרש"א ז"ל ומן האבן נמחקו האותיות באין מכיר שום תמונת אות. (אוצרות מהרש"א - תולדות)

הרב מאונסדארף (המשך)

(מאונסדארף) באו אליו, הרבה צעירים אשר טרו מדרך הישר, ופיקו מעל עצמם את עול המצוות, נמשכו אחריו ובאו אליו מעצמם, ללא שמאן דהו ישלח אותם אליו, ובזמן ההוא מי שהיה כבר מ'ענווערזיטעט היה כבר שייגעץ גמור, היום יכול להיות גם עם ציצית בענווערזיטעט, אבל אז מי שהלך היה שייגעץ גמור ומשם באו אליו והוא החזירם בתשובה, והשריש בהם תורה ויראה, כי בכח קדושתו נמשכו אחריו נפשות ישראל כדי שיתקבם.

שאר המדרגות אשר מספרים עליו, וכגון שהיה ישן על מטה של קש ותבן, כל זאת שמעו גם במקומות אחרים, אבל להחזיר בתשובה במדה יתירה כזו נפשות ישראל אשר כבר היו בדיטא התחתונה, דבר זה לא נשמע מעולם, והיא מתנה מיוחדת משמים שאין מזכים בה את כל אחד, והוא זכה למדרגה זו, לפעול גדולות ונצורות, אף שהתגורר ב"אונסדורף" שהוא כפר קטן בפניה יניחת.

"ס'איז דא אנדערע זיי מעגען פייפין אין בלאזען אין אפארפירען אין סי איז גארנישט", ואף אם הם מעוררים את לב השומעים לתשובה, בכל זאת אחרי עבור איזה זמן לבבם מתקרר וחוזרים לקדמותם, אבל הגה"ק מאונסדארף זכה להעמיד דורות של יראים ושלמים, מיהודים אשר מקודם לא היו שומרי תורה. מסופר, כי כאשר היה מוסר שיעור ברבים בהלכות תשובה להרמב"ם, הורידו כל הנוכחים דמעות כמים, אף שלא השמיע דבורים מעצמו, אלא השמיע לשון הרמב"ם ככתבו וכלשונו. והפליא ביותר שלא שמעו על מי מתלמידיו שנחמצו, וזה דבר להפליא.

ובפרקי "חגוי הסלע" שבריש ספרו "באר שמואל", כותב נכדו הג"ר יוסף יונה צבי הלוי הורוויץ זצ"ל אבד"ק פראנקפורט: "בעשרת ימי תשובה למד עם התלמידים רמב"ם הלכות תשובה וכאשר הגיע לדברי הרמב"ם שכתב דתקיעת שופר רמז יש בו לומר עורו ישנים מתרדמתכם וכו', ולכשהגיע לפסקא זו אפי' שהי' רשע כל ימיו ושם באחרונה, הי' עיניו מקור דמעה ובכה כל כך כתינוק שלא הי' יכול לדבר מרוב הבכי, וכל השומע צללו אזניו כי נשאו קל וחומר בעצמם אם איש קדוש עליון כמוהו התעורר בתשובה כל כך, מה יענו אזובי הקיר".

מתאבק בעפר רגליהם

ה"באר שמואל" מאונסדארף זצ"ל כפי שהעידו עליו כל הבאים במחיצתו, היה מעין שופריה דאברהם אבינו, ואברהם זקן בא בימים... בחג השבועות ראו אותו כל הרואה, כאיש המקבל ביום זה את התורה.

סיפר תלמידו של רבינו הר"ר יחזקאל שווארץ, שלמד באונסדארף בשנה האחרונה של רבינו עלי אדמות, שבחג השבועות באו תלמידים להסתופף בצל קדשו של רבינו לערך מאתים אנשים, וזה בנוסף

אפר לקבל את ה"שבת בשבתו"
דרך ה- E-mail - נא לפנות:
shabato.antwerpen@gmail.com

לכמה מאות בחורים שלמדו אז בישיבה, ובעת שחילק רבינו השיריים דחקו הבחורים עצמם כדי לקבל מידי הקדושות של רבינו, ודחפו את השלחן ונעקר ממקומו, ועמד תלמידו הרב מקירכדארף וגער בהם כי כמעט שהפכו את השלחן, והשיב להם רבינו "ר' לעמעל לאז זע געהן, דאס ברויך זא צי זיין, איך וואר אויך ניכט בעסער צו דייעזער צייט, ווען איך האב מיך געוואלט צי מיין רבי מקרב זיין". (ר' לעמעל תניח אותם, כך צריך להיות, גם אני כשהייתי רוצה להגיע לרבי הייתי דוחף את עצמי כך).

(רבינו הק' מאונסדארף, עמ' שלח)

רושם קדושה

בקייץ תרס"ז הוסמך (הגאון רבי יששכר שלמה טייכטאל הי"ד בעמח"ס "משנה שכיר") להוראה על ידי הגאון מאונסדארף רבי שמואל רוזנברג זצ"ל, בעל "באר שמואל".

אף הוא נהג לספר, כי בבואו לשחר את פני הגאון מאונסדארף, המינו רבי שמואל לסעוד על שולחנו בצהרים, ובמשך הסעודה שמע ממנו "דברים העומדים ברומו של עולם" מענייני מוסר ויראת

"חן האוגר בסוף" - אגוזים (I)

"תפוח הקשיו" ולא עבור האגוז, וא"כ יש לו דין כמו "צלף", שהגמרא (ברכות ל"ו ע"ב) אומרת דעל העיקר מברכים בורא פרי העץ, ועל הטפל בורא פרי האדמה.

אבל היום שרק האגוז נסחר בייצוא, והוא נחשב לעיקר הפרי, לכולי עלמא ברכתו בורא פרי העץ.

הנגיעות: לעתים רחוקות הם נגועים בחרקים קטנים, שחורים או חומים, וכן בזחלים לבנים, ובפרט אחרי איחסון ממושך, ויש לבדוק כמה מהם.

הבדיקה: מתבוננים בצדו החיצוני של האגוז, אם הוא מכוסס או מנוקב, אחר כך חוצים אותו לשנים ובדקים את שני החצאים מבפנים, אם נמצאים בהם זחלים או חרקים.

פירושים דקים בצבע כהה שנראים בין שני החצאים, הם בדרך כלל משארית הקליפה האדמה של האגוז. לעומת זאת, פירורים לבנים או שחורים, ובפרט כשנמצאים

שם קורי משי דבוקים, הם סימן מובהק לנגיעות. (בגליון הבא אי"ה: אגוזים מטוגנים ומסוכרים).

נישט צוליב די ניס, האט ער א דין ווי "צלף", וואס די גמרא (ברכות ל"ו ע"ב) זאגט, אז אויף דעם עיקר מאכט מען

א בורא פרי העץ, און אויף דעם טפל א בורא פרי האדמה.

היינט, אבער, וואס נאר דער ניס ווערט עקספארטירט, ווערט ער גערעכנט ווי דער עיקר פרוכט, און לויט יעדעם איינעם איז די ברכה בורא פרי העץ.

די אינפעסטייונג: זעלטען זענען זיי אינפעסטירט מיט קליינע אינזעקטען, שווארצע אדער ברוינע, ווי אויך פיל-פוסטר (Caterpillars), שפעציעל נאך ווען ער ווערט לאנג געהאלטען, און מען דארף עטליכע פון זיי קאנטראלירען.

די קאנטראלע: מען קוקט ערשט אינדרויסען אויף דעם ניס, צי ער איז אויפגעגעסן אדער געלעכערט, דערנאך טיילט מען איהם אין צוויי און מען קאנטראלירט ביידע העלפטען פון איינווענדיג.

קליינע ברעקעלעך מיט א טונקעלע פארב וואס מען זעהט צווישען די צוויי העלפטען, זענען אין אלגעמיין רעשטלעך פון די דינע שאלעכטץ, דאגעגען, ווייסע אדער שווארצע ברעקעלעך, און שפעציעל ווען עס געפינט זיך דארט צוגעקלעבטע שפינען-וועבעכטץ, איז א שטארקער באווייז אויף אן אינפעסטייונג.

(קומענדיגער גליון אי"ה: געפרעגלטע און געצוקערטע ניס).

אגוזי קשיו
על עץ האגוז גדל פרי בצורת אגס, המכונה "תפוח קשיו", בעל בשר רך ומתוק ומלא במיץ, מוקף בקליפה עדינה. הוא גדל בעיקר במדינת המזרח הרחוק.

מפימת הפרי הזה מתפתח הפרי העיקרי, שהוא "אגוז הקשיו", שאינו ראוי לאכילה כמות שהוא, וגם עלול להזיק, משום שבקליפתו נמצא חומר רעיל, ולכן צריך כל אגוז לעבור טיפול מקיף על מנת להסיר את הקליפה מבלי שהרעל יחזור לתוך האגוז.

במדינת ברזיל התפוח נחשב כמעדן, אבל אין מייצאים אותו משם, כיון שאינו משתמר היטב במסע, וכן משום שיום אחרי קטיפתו מהעץ הוא מתחיל לתסוס ולהתקלקל.

ברכתו: נתחבטו האחרונים בנוגע לברכה על האגוז, כי באילן זה גדלים, כאמור, יחד שני מיני פירות, התפוח והאגוז, ובעבר היו שצדדו

שיש לברך עליו בורא פרי האדמה, כי לטענתם עיקר נטיעת האילן הוא עבור

קאשיו ניס
אויף דעם ניס-בויס וואקסט א פרוכט אין א פארעם פון א באך, וואס רופט זיך "קאשיו עפל", מיט ווייכע זיסע פלייש

און פיעל מיט זאפט, ארומגענומען מיט אן אייזעלע שאלעכטץ. עס וואקסט מיינסטענס אין די ווייטע מורח לענדער.

פון דעם שפיץ פון דעם פרוכט ענטוויקעלט זיך דער עיקר פרוכט, דער "קאשיו ניס", וואס איז מיטן שאלעכטץ נישט עסבאר און קען אויך שעדיגען, ווייל אין זיין שאלעכטץ געפינט זיך א סארט גיפט. דערפאר מוז יעדע ניס בעארבעט ווערען, אראפ צו נעמען די שאלעכטץ, אן דעם וואס דער גיפט זאל אריינדינגען אין דעם ניס.

אין בראזיל ווערט דער עפל גערעכנט אלס א 'דעליקאטעס', אבער עס ווערט נישט עקספארטירט פון דארט, ווייל ער האלט זיך נישט צו לאנג, און אויך איין טאג נאכן אראפנעמען פון דעם בויס, הייבט ער אן צו ברויזען און ווערט פארדארבען.

זיין ברכה: אין די אחרונים ווערט גערעדט איבער די ברכה אויף דעם ניס, ווייל ווי געזאגט וואקסען דאך אויף דעם בויס צוויי סארטען פרוכט, די עפל און די ניס. עס זענען געווען וועלכע האבען נוטה געווען אז מען זאל מאכען אויף איהם א "בורא פרי האדמה", ווייל זיי האבען געהאלטען אז דער עיקר וואס מען פלאנצט דעם בויס איז צוליב די עפל און

הרב מאונסדארף (המשך)

קידוש. פתאום קרא לו רבינו שיתקרב אליו ואמר לו: אני מוציא את כל הקהל בקידוש, אך אם תרצו, אתן לכם לעשות קידוש בעצמכם. (שמעתי מתלמידי הרה"ר"ר מענדל כ"ץ ע"ה. הגאון מאונסדארף היה רגיל לספר עובדא זאת לתלמידיו כדי לחזק האמונה אצלם).

(י"ג אורות ח"א, עמ' עא)
ובפרקי "חגי הסלע" שבריש ספרו "באר שמואל", כותב נכדו הג"ר יוסף יונה צבי הלוי הורוויץ זצ"ל אבד"ק פראנקפורט: שזקיני מרן מאונסדארף זצ"ל סיפר כמה פעמים כי למד בשבת האחת שהיה אצל הגה"ק מצאנז זצ"ל דרכי עבודתו הקדושה שיהיו לו ממשמרת ונר לרגליו כלל ימי חייו, ובכל עת שדבר משה שראו עיניו בכל השבת נתמלא בהתלהבות גדולה ובדבקות נפלאה ופניו צהלו בעוז וחדוה בהזכירו שם קדשו.

בדרכי החסידות

סיפר הגה"צ רבי ארעזר דוד פרידמאן זצ"ל: מצינו אצל גדולי עולם שלא היו בשורשם מגזע החסידות שבאו להסתופף בצל גדולי אדמו"רים ומוזה נשפע להם דרך נטיה לחסידות, ונפרט מהם פורתא. הגה"ק רבי שמואל ראזנבערג גאב"ד אונסדארף זצוק"ל היה מגדולי תלמידי הגה"ק בעל ה'כתב סופר' זי"ע, והיה מתפלל בנוסח אשכנז. פעם אחת נסע אל הרה"ק בעל ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע וכל ימי חייו היה מספר בערגה על נסיעתו זו, והיה אומר שנסיעתו אל ה'דברי חיים' לא עלתה לו כסף, כי רק כדי לראות את האנשים שישבו בחדר הקדמי של הצאנזער רב היה שווה להוציא את הוצאת הדרך, נמצא שאל הרב מצאנז הגיע חנם אין כסף... כמו"כ יש לציין שהיה נוסע הרבה אל בנו הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זי"ע. כשהיו תלמידיו של הרב מאונסדארף מגיעים אל הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע היה שולח עמם את שמו להזכירו בפניו.

שמעתי מרבי חיים בצלאל פאנעט ז"ל שבאונסדארף היה עיתונאי שהסתובב בבתי מלכים ושרים לעיין במעשיהם ולכתוב אותם לציבור, והיה מתפלל ואומר "בעת שאני נכנס אל היהודי הקטן הזה (הרב מאונסדארף) נופל עלי אימה ופחד, ואילו כשהנני נמצא אצל מלכים גדולים אינני מרגיש בכלום..."

בסוף ימיו לקח 'קוֹיטלאך' מאותן שהיו שוחרים לפתחו, כשנשאל ממקורביו על כך, שהיה לקריאת 'קוֹיטלאך' צריך ידיעה מיוחדת, השיב להם שפעם אחת שבת אצל הרה"ק מליסקא ונסגר אתו בחדרו שעות אחדות ולימדו אז את כל ענין קריאת פתקאות הדק היטב.

סיפר הרה"ק רבי יהודה מדזיקוב זצוק"ל שהיו בחורים מגרמניה שנסתרבו במוםם פדות כוזבות רחמנא ליצילן, וכשהיו שומעין פעם או פעמים, את הרב מאונסדארף אומר את שיעורו בספר 'חובות הלבבות', נתהפכו לבבם לטובה "כאדם שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית".

(מפי ספרים וסופרים ח"א, עמ' שעג)

מדותיו הנשגבות

הג"ר שמואל חיים דייטש זצ"ל ממונקאטש, תלמיד מרן זצ"ל כותב:

בשנת תרס"א הי' מעשה עת אשר הי' אסיפה גדולה בק"ק אוהעל בעניני חיזוק הדת ותקנות גדולות תקנו שם, ובחרו במרן ז"ל שהוא בחכמתו ובינתו ובמדת מתינתו הרבה יסדר התקנות בביתו וישלחם אח"כ להרבנים לחתום עליהם, והי' צדיק וגדול אחד אשר זירז עצמו בלי הסכם אחרים ועשה התקנות על אופן החמור מאד אשר רוב הציבור לא יכלו לעמוד בו וחתם עליהם שמו של מרן הק"ק זצ"ל ושלחם להפיצם על פני תבל, ומקצת רבנים חתמו שם מפני הכבוד של מרן ז"ל, אבל רובם נמנעו מלחתמו באשר היו בו חומרות יתירות בלי

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

בר מצוה

בצלאל ב"ר מאיר אליהו אדלר נ"י

*
חיים שאול ב"ר אשר ישעי' אללעך נ"י

ראה את הגאון מאונסדארף והנה עומד אצל העמוד, ונגש אל הרב ואמר לו שעליו לעמוד לצבא ורוצה להשתחרר. אמר לו הגאון אינני יכול כי קשה מאד (משום שהי' בעת המלחמה העולמית הראשונה). אמר לו שהרה"ק מבעלז שלח אותו, אמר לו הגאון: הרב מבעלז שלח אותך, אני אקרא לך. ונשאר שמה. בלילה לא קרא לו הגאון, ומסילת הברזל עמדה לנסוע בשעה שבע בבוקר. בשעה ארבע לפנות בוקר נכנס אל הגאון והנה הוא יושב ולומד. התנצל לפניו על שבא לבית הרב בלי הזמנה משום שכבר שעה רביעית ובשעה שבע כבר נוסעת מסילת הברזל. צוה לו הגאון שיכופף עצמו, ובירך אותו ונסע לביתו, ונשתחרר.

עוד סיפר לי הנ"ל, שסיפר לו אחד מתלמידי הגאון מאונסדארף זצ"ל, שבאמצע ימי המלחמה העולמית הראשונה, בקש מרבו שישתחרר מהצבא, אמר לו רבו שאינו יכול לעזור לו דעכשוו קשה הדבר, אבל אמר לו, בזאת אברכך, שיד נכרי לא תוכל לנגוע בך (אז א גויישיע האנט זאל נישט קענען צורירן צו דיר). כשסיפר האיש את הסיפור לר' יוסף שלמה המספר, פרץ בבכי ואמר, בעת המלחמה העולמית השני' הייתי במחנה תחת יד רשע אחד (קאפא) ממדינת אוקריינא, ובשום אופן לא היתה לו שליטה עלי, הי' רץ אחרי ורצה להכות אותי אבל לא הי' יכול לנגוע בי.

טקנות בני חקאט

שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

op vrijdag 21 mei	Pharmalux, Dageraadplaats 25	236.28.71
op zaterdag 22 mei	Vandenabeele , Grote Steenweg 9a	230.94.42
	Brant, Lambermontplaats 16	237.68.70
op zondag 23 mei	De Kroon, Brederodestraat 127	237.49.93
op maandag 24 mei	Anfarma, Schulstraat 1	237.51.43
op dinsdag 25 mei	Leuridan, Draakstraat 18	230.63.29
op woensdag 26 mei	Pieters, Lange Leemstraat 124	239.15.30
op donderdag 27 mei	St Jacob, St Jacobsmarkt 98	231.93.74

Na 22u. op 21 mei (ליל ש"ק)

City Pharma, Kammenstraat 61

Na 22u.: 0903.92248 / 0903.99000 (1.50€ per min.)

רופא תורן: 0900.10.512

הצללה: 03.289.00.00 HATZOLOH

הצלחה לייפליין: 03.208.20.20 Crisiscentrum

RUBIX - 03.271.28.13	03.218.91.00
KESHET - 0474.20.56.55	0488.05.25.16
טאט: 03.500.8947	0.32.33.34.35
טאט-מוסדות: 03.808.49.49	00.972.2.502.02.02
תומכי שבת ויו"ט: 0486.69.08.93	0475.76.24.34
שערי פרנסה טובה: 03.808.39.39	0489.35.64.77
חסדי אהרן: 03.500.60.60	0489.79.07.33
ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74	03.808.44.82
מסילה: 0489.84.17.17	0495.19.81.00
חבריי: 03.80.80.424	03.232.22.27
Pinnys Data Bank - 0496.100.100	שלוה: 03.239.88.57
שיעורים בטלפון: 03.218.64.64	חדק: 0485.37.18.42
קול הלשון: 03.80.80.388	IN TOUCH - 0486.89.11.90
טוהר לבנו: 03.208.52.08	03.500.11.05
הן השגחה פרטית: 03.808.44.28	A TIME - 03.500.10.75
מ"מ לרפואת הוריוס: 0485.05.6746	בית נאמן: baineemone@gmail.com

זיווג אמן אטירה

משה ארי' בן הרב אברהם שמעון קטינא נ"י

אפשר להתקיים ונתבטל כל מה שתקנו באסיפה, ומרן ז"ל קיבל הרבה אגרות מכל מקומות הרבנים ושאלו את פיו מדוע מעל בשליחות ועשה חומרות נוראות וכי לכן נבחר? הלא אדרבה לכך עלה הגורל בו כי כלם ידעו שיש לסמוך עליו שיגמור הדבר על אופן הראוי להתקבל.

ומובן מאליו כי נצטער בו אותו צדיק הרבה והי' צערו בכפלים, ראשית כי נתבטלו התקנות שעשו בקיבוץ עם רב לעשות פעלים לחיזוק הדת, והשנית כי נחשד בחנם. ואנו התלמידים גמרנו בדעתנו לגלות האמת בהעתון (אללגעמיינע יידישע צייטונג), וכאשר נודע מחשבתנו אל כבוד מרן ז"ל מיחה בנו שלא לעשות כזאת, ואמר טעמו כי הלא בושה הוא מכפר עון, ואם יגלו הדבר יהי' בושה להרב הצדיק שעשה שלא כהוגן, וא"כ מוטב שישאר הבושה אצלי, כי בטוח נצרך לי כפרת עונות יותר ממנו.

ומדרכו זה נוכל לראות בטוב צדקתו ואמיתו ומדרגתו הנעלה כי ידע שנפל לחשד חנם וכולם מקפידין עליו על אשר שינה מלאכתו אשר עליו סמכו שיעשה אותם על צד היותר טוב, ונהפוך הוא. והוא שתק לכל זאת כדי שלא לבייש את האחר. (תולדות שמואל, 'מאמר המדות' אות ב)

מקוה בהידורים

תשובה מהגר"ר ראזנבערג אב"ד דק"ק אונסדארף ז"ל: "ובודאי בענין טהרתן של ישראל צריכין להשגיח שלא יהי' שום פיקפוק. וכן דרכם של כל מורי הוראה בישראל ומעשים בכל יום שמהדרין לעשות מקוה חדשה שאין בה שום פיקפוק ואין חוששין שיוציאו לעז על הראשונים." (שו"ת מנחת אלעזר ח"ד סי' ז)

ויקרא שמה בישראל

הג"ר שמואל חיים דייטש זצ"ל ממונקאטש, תלמיד מרן זצ"ל כותב:

סיפר לי תלמיד אחד מעשה פלא כי בשעת המלחמה כאשר שלט בעולם (החולי שפאנישע גריפפע) גם אחותו נחלתה מאד, והרופאים נתייאשו ממנה, ושלחו אביו לאונסדארף אל כ"ק מרן ז"ל להזכירה ולבקש רחמים עלי'. הנה עת הגיע הבחור הנ"ל לאונסדארף, למד מרן ז"ל שיעור עיון לפני הבחורים, ונתן לו שלום ולא דבר אלי כלום. והבחור הנ"ל בצערו הרב התחיל לבכות, ושאל לו מרן ז"ל מה זה ועל מה זה, ויספר את כל מהות החולי וצער אבותיו כי רבה הוא.

ואחר גמר הלימוד צוה מרן ז"ל לאמר תהלים, והוא בעצמו הלך לחדרו, ולאחר חצי שעה בא לחזרה לבית המדרש, ופתח את הארון והוציא ספר תורה ושינה את שם החולנית שהי' שמה חנה, והוסיף לה שם בישראל "חי' חנה" ואמר לתלמיד הנ"ל שכבר יוכל לחזור לביתו ואחותו חנה אין כאן כי אם חי' חנה, וכאשר בא לבית אבותיו הוטב כבר מעמד אחותו, וסיפרה לו כי ביום אתמול כמעט כלתה נשמתה, ופתאום נראה לפני' איש קטן וציירה את צורת כ"ק מרן ז"ל, ואמר לה 'וואס הייסט דיע, דוא הייסט ניכט מעוהר חנה נור חי' חנה', ולאט לאט נתרפאה לגמרי.

(תולדות שמואל, 'מאמר רוח הקודש' אות ד)

ויגדו אומר ויקם

סיפר לי הרה"ח ר' יוסף שלמה ברייער ז"ל, שמעתי מהרה"ח ר' יצחק ערליך ע"ה, שהי' מחסידי הרה"ק מהרי"ד מבעלז זצ"ל. כאשר הגיע לגיל הצבא נכנס אל רבו והזכיר עצמו לפניו, אמר לו הרה"ק, סע לאונסדארף ושם תנשע. אמר להרה"ק שהוא חסיד בעלז. אמר לו הרה"ק, אם רצונך להנשע, סע לאונסדארף. אמר להרה"ק שאינו יודע איך מגיעים שמה, אמר לו הרה"ק, תחקור ויודע לך, ונסע. כאשר הגיע לאונסדארף ונכנס לבית המדרש

שבוע הבעל"ט יתקיים איסוף אשפה כרגיל